

מה בכספי פנסיוני

קובי יתח – יועץ מס ומומחה לפתרונות
מיסוי לפורשים

קובי יתח – יועץ מס ומומחה לפתרונות מיסוי לפורשים kobii@cpa.co.il 077-7700000

נושאי ה蟋אה

- כללי ה蟋אה לkopot גמל עבור עובד בשכר.
- הבעיות מס עבור הפקידות כעמית שכיר ועצמאי לפי תקנות 2012.
- תיקון 190
- פרישת הפרשי קצבה לאחר.
- הגדרת קצבת שארים פטורה.
- הגדלת הפטור לקצבה בגיל פרישה.
- נוסחת השילוב החדשה.
- קצבה מוכרת חדשה.
- היון קצבה.
- מודלים לה蟋אה עבור בעל שליטה, לפני התיקון ולאחר התיקון.
- השארת כספים לאחר התחשבנות מס חיסכון נזיל.
- דגשים לטופס 161

כללי הפקדה עבור עובד

- חובת הפקדה אינה מכח חוק אלא על פי הסכם (אישי/ קיבוצי) צו הרחבה להסכם קיבוצי.
- על פי צו הרחבה להסכם הקיבוצי משנת 2008- שיעורי הפקדה מוקטנים הגדלים מדי שנה עד 2013 ל- 15% מ- 2014 ל- 17.5% במשך שנתיים נוספות.
- לכל היתר בהתאם להסכם הספרטיציפי ובכפוף להוראות תקנה 19 המחייבת בין היתר:
 - .1. תשלום עובד מול תשלום מעביד - עד 5% זהה, מעל יש מגבלה (מעביד 7.5% ועובד 7%).
 - .2. הפקדות חודשיות שותפות בשיעור קבוע ממשכורת.
 - .3. לקופת גמל משלמת לказבה – חובה תחילת 5% תגמולים לפני הפיצויים, בשל הוראת שעה – **לא חל** על הפקדות לפי צו הרחבה או על הפקדות לקופה לא משלמת.

כללי המיסוי להפקדה

- הפקדות המעסיק הנן הוצאה מוכרת.
- הפטור לעובד על הפקדות מעסיקו מוגבל במשכורתו ולא יותר מתקרת של 4 פעמים שמייב (34,476 ₪) לחודש.
- המבחן המיסויי על בסיס סכום הפקדה של עד 7.5% כולל אבדן כושר עבודה בשיעור של עד 3.5% מהמשכורת. ולא יותר מסכום כולל בסך 2,588 ₪ לחודש.
- תשלוםים למרכיב התגמולים מעבר לתקרה זו חייבים במס בשוטף כאילו היו שכר עבודה.

"ההטבות המס"

זיכוי

"עמית שכיר" הכנסה מבוטחת - 7% מ- 8,500 ₪ = 595 ₪
"עמית עצמאי" הכנסה שאינה מבוטחת עד 5% ומוגבל בתקרת של 8,500 ₪
= 850 ₪ (ההטבה לקיצה לרבות ביטוח שאים 35%, לרישק מוות 25%).

ኒיכוי

הכנסה לעמית עצמאי הפקדה לקצבה - 11% מ- 8,500 ₪ = 935 ₪
הכנסה נוספת שאינה מבוטחת.
ישנה תקרה לניכוי בגין בעלי שכר מבוטח גבוה בסך של 34,000 ₪
המצמצמת את הניכוי.

עמית מوطב - ייחיד שפקיד או שמופקדים עבورو לפחות 16% מסה"כ כל
השכר המוצע במשק בקופה לקצבה סכום שנתי של 16,548 ₪ ($12 \times 8,619 = 1,379$ %)

הטבות מס להפקדות עבר קרוב

1. ביטול הטבות מס ליחידים המפקידים עבור ילדיהם הקטנים או עבור הוריהם.
2. הטבות יינתנו כנגד תשלום העמיה עצמו או עבור בן / בת זוגו.
3. עמיה מוטב יוכל ליהנות מהטבות גם כנגד סכומים שהפקיד לטובת ילדיו הבוגרים.

זכות פרישה להפרשי קצבה

- על פי החוק טרם התיקון לא ניתן לפרסוס הפרשי קצבה, ולפיכך יכולים ייחשבו הכנסה במועד הקבלה.
- התיקון בסעיף 8(ג)(1) מאפשר לפרסוס הפרשי קצבה לשנים שבשלhorn שלוימו ובלבד שתקופת הפרישה לא תחרוג מ- 6 שנים מס אחריו.

תיקון זה מבטל עיות רב שנים ומשווה מעמד של הפרשי קצבה להפרשי שכר.

תחולה :

החל מינואר 2011 ואילך

פטור ממו לגימלאים ולשארים

בפקודת ישות שני סעיפים פטור שמטרתם הפחתת המס החל על קצבה שמקבל יחיד.

קצבה מוגדרת הכנסה חייבת לפי סעיף 2(5) לפקודה גם אם נרכשה מכיספים פרטיים.

סעיף 9א – מתייחס לקצבה מאות מעביד, קופת גמל או קצבת אכ"ע.

סעיף 9ב – מתייחס לכל קצבה אחרת ששסעיף 9א אינו חל עליה.

סעיף 9(טו) - פטור لكצבת שארים –

- עד לתיקון, הפטור בגובה קצבה מזוכה רק لكצבת שארים מכח חוק או הסכם קיבוצי.

- לאחר התיקון, הפטור עד קצבה מזוכה לכל שair ו לכל קצבת שארים.

פטור ממס ל Każבות

סעיף 9א "קצתה מזכה" – טרם תיקון החוק

חלק מקצתה (עד 35%) מהنمוץ מבין הקצתה לתקרה בסך 8,190 ₪ לחודש (בשנת 2012). פטור מירבי בסך 2,866 ₪.

מתיחס ל Każבות הבאות:

- 1. תקציבית מעביד.**
- 2. מקופת גמל ל Każבה**
- 3. מתוכנית אכ"ע**

לאחר התקון:

הפטור בשיעור 35% יחולש מהתקררה ללא קשר לגובה הקצתה – מטיב עם בעלי Każבות נמוכות שיש להם הכנסות נוספות.

הפטור והזכאים לו

- **הפטור ברובד א** – "הפטור הבסיסי" = שיעור של 35% מהקצתה המזוכה (2,866 נ"ח) לכל קצבה מהמקורות המנויים בסעיף, אך מותנה בנוסחת השילוב החדש.
- **הזכאים לפטור** –
 - מי שהגיע לגיל פרישה (67 לגבר, 62 לאשה)
 - נכה בשיעור 75% לצמיות

הפטור ברובד ב – פטור נוסף יגדל עם חלוף הזמן כמפורט להלן:

בינואר - 2012	8.5% סה"כ פטור 43.5% מ- 8,190 נ"ח = 3,562
בינואר - 2016	5.5% סה"כ פטור 49% מ- 8,190 נ"ח = 4,013
בינואר - 2020	3% סה"כ פטור 52% מ- 8,190 נ"ח = 4,259
בינואר - 2025	15% סה"כ פטור 67% מ- 8,190 נ"ח = 5,487

תוספות אלה אינן מושפעות מנוסחת השילוב

"נוסחת השילוב" – למענקים ששולם לפני 1/1/2012

קבלת מענק פרישה + קצבה :

- אם הפורש קיבל מענק פרישה לאחר קבלת הקצבה, או בתוך 15 שנים שלפני תחילת תשלום הקצבה, יש לקבוע את הפטור המגיע ל_kvatzah לפי נוסחת השילוב, כלהלן :
- מענק פטור לכל שנה (בהתאם למנגנון ההפחטה בחוק) = סך המענק הפטור לפי סעיף 9(גא) לפקודה, מחולק בסך שנות העבודה שבגינו נתקבל
- הסכום הכלול = המענק הפטור לכל שנת עבודה, בצוירוף סכום ה_kvatzah המזוכה החודשית
- ההפרש = הסכום הכלול, בኒקיי תקרת הקצבה המזוכה החודשית
- **הנוסחה על פי החוק הישן תחול רק אם ביקש הפורש להחילה לגביו ולא את החוק החדש, וזאת בתוך 90 ימים מהגיעו לגיל פרישה.**
- **כברירת מחדל יחול חישוב על פי החוק החדש (למעט מענקים פטורים ששולם למבוטח ואין נכensis לנוסחה הישנה).**
- **בחירה בהחלפת נוסחה חדשה/ישנה הננה על מענקים חדשים ושנים אחד.**

"נוכח השילוב" למענקים שהולמו לאחר התקן

מענק פרישה שנתקבל בגין 32 שנות עבודה* שקדמו לגיל הפרישה:

המענק שנתקבל **ימודד** לגיל הפרישה (בו זכאי הפורש לפטור על הקצבה) **ויכפל** ב- 1.35.

התוצאה **תחולק** בסכום השווה ל- 35% (רובה א') מהקצבה המזוכה כשהוא **邈כפל** ב"**קדם הבסיסי**".

הקדם הבסיסי כ- 180.

התוצאה כאמור מהוות את שיעור ניצול הפטור הבסיסי, היתריה הנה שיעור יתרת הפטור אליה יתווסף שיעור תוספת הפטור ברובה ב' ושיעור הפטור הכלל הנה הפטור המגיע לפורש.

את יתרת הפטור יהא ניתן גם להוון בהתאם לכללי ההיוון ובהסתמך על **קדם ההיוון החדש 180** לגבר ולאשה.

* **לצורך מניין 32 השנים לוקחים שנות עבודה בפועל גם אם הם הרבה לפני כן.**

דוגמה

עובד פרש באוקטובר 2010 בגיל 65 (החל לעבוד בגיל 29) בפרישה קיבל עבור 36 שנים עבודתו מענק פטור בסך של 300,000 ₪. בשנת 2012 ימלאו לו 67 ויחל לקבל קצבה חודשית בסך של 10,000 ₪.

פתרון :

1. "הענקים הפטורים" עבור 32 שנים עבודה שקדמו לגיל הזכאות – גיל הזכאות 67, אולם בשנתיים שקדמו לפרישה לא עבד/לא קיבל מענקים פטורים, לכן יש לחתך בחשבון 32 שנים קודמות, קרי החל מגיל 33.

חלק המענק הפטור עבור 32 שנים העבודה שיכנס לנוסחה הנו :

$$300,000 / 36 * 32 = 266,666$$

השפעת עלית המدد מ- 1/1/2010 ועד 1/11/2012

המשר דוגמה

2. הנוסחה - $(274,486 * 2,866 * 180) / (11,950 * 32) = 370,297$

382,400

יתרת ההון הפטור לפני ההפחתה -

$$(8,190 * 43.5\%) * 180 = 641,277$$

3,563

(370,297)

הפחתת הפטור שנוצל

270,980

יתרת ההון הפטורה

3. חילוק יתרת ההון הפטורה במכפיל ההמרה להון :

$$270,980 / 180 = 1,505$$

4. הפטור החודשי שנותר לגימלאי הנו - **1,505** נס % 8.5% בסך
696 נס ומיתריה בסך 809 נס מה – 35% ברובד א.

5. הפטור יעדכן בעתיד הנו בשיעור עלית המדד בכל ה- 1 בינויו והן
 בהתאם להגדלת שיעור הפטור בפעריות הנוספות מתקרת הקצבה
 המזוכה.

"קצבה מוכרת"

לפני התקנון :

חלק מקצבה המשולמת **מפוליסט קצבה** או **מרקון פנסיה חדשה**, והנובע מהתשומות הבאים :

- סכומים שחויבו במס בידי העובד במועד הפקדה לפי סעיף 3(ה3) לפקודה
- סכומים שהפקיד לא היה זכאי בגין ניכוי לפי סעיף 47 לפקודה כגון:
 - חלק העובד כעמית שכיר
 - הפקדת עמית עצמאי מעל לסכום המעניין ניכוי סעיף 47
- הפטור היה מותנה בבחירה נוסחת שלוב ולא עמד בפni עצמו,كري ניתנו היה לקבל אחד מהפטורים (מוכרת או 35% מהמצוה) לפי הגובה בלבד.
- בהיוון לא היה ניתן הפטור הגובה

"קצבה מוכרת"

לאחר התיקון :

חלק מקצבה המשולמת מפוליסט קצבה או מקרן פנסיה חדשה, והנובע מהתשלומים הבאים :

- סכומים שחויבו במס בידי העובד במועד ההפקדה לפי סעיף 3(ה3) לפקודה
- סכומים שהמפקיד לא היה זכאי בגיןם להטבות מס כגון :
 - חלק העובד בעמיה שכיר מעל תקרה אחת של שמ"ב.
 - הפקדת עמיה עצמאית מעל לסכום המעניין ניכוי סעיף 47 וזיכוי לפי סעיף 45א

הכללים:

- **הפטור יעמוד בפני עצמו החל מגיל 60 ואילך.**
- **הפטור בנוסף לפטוריים האחרים (67%).**
- **הפטור אינו מושפע מנוסחת שילוב.**
- **ניתן יהיה להתרחט מקבלת קצבה מוכרת ע"י היוזן חד פעמי של הקצבה הנ"ל תוך תשלום מס בשיעור 15% בלבד על מרכיב הרווחים ובכפוף להוכחת קצבה מינימלית.**
- **טעןת מס הכנסה – אינו חל על פוליסות מלפני 95/1 ולא על תשלומים מלפני 2000/1**

מיסוי היון קיצה

1. אפשרות היון למי שקצבתו לא תפחית מקצבת המינימום (3,850 ₪) צמוד למדצ' 2008/3) כ- 4,357 נכון ל- 2012, עדכו צפוי להתרפס במרץ 2012.
2. היון קיצה פטורה, פטור מס מוגבל ביותר הפטור ליון כשהוא מוכפל במקדם ההיון - **180**.
3. פטור על קיצה ניתן בהגיע העמידה לגיל פרישה (62/67) או בהגיעו לגיל 60 (קיצה מוכרת)

ניתן יהא להוון את חלק הקיצה העולה על קיצה המינימום, ואף בפטור מס אשר הפטור יהיה מקורו באלה :

1. יתרת הפטור ברובד א',
2. הפטור הנוסף של רובד ב',
3. הקיצה המוכרת, בגין מס רווחי הון על מרכיב הרווחים בלבד.

הפטור מס מוגבל ביותר הפטור ליון כשהוא מוכפל במקדם ההיון - **180**

משיכת מקופת גמל משולמת לkazaבה

מי זכאי להוון :

משיכת כספים מקופת גמל בידי עמית בקופת גמל שאינה קרן ותיקה תיועשה בדרך של היון חלק מהkazaבה... –

1. בהתאם לשיטת היון שנקבעה בתקנון הקופה, בלבד שסכום הקazaבה שלו יהיה זכאי העמיה לאחר היון לא יפחית מסכום הקazaבה המזערני;
2. אם פחת הסכום האמור מסכום הקazaבה המזערני, בהתאם לשיטת היון שנקבעה בתקנון הקופה, לפי שיעור מהkazaבה שלא הוא זכאי מקופה שלא עולה על 25% ולתקופה שלא עולה על חמיש שנים.
3. משולמת לעמיה נסיעה התקציבית או קazaבה מקופה אחרת, יובא בחשבון גם סכום הקazaבה או הפנסיה התקציבית כאמור, לצורך חישוב סכום הקazaבה שלו יהיה זכאי העמיה לאחר היון.

משיכת מקופת לא מושלמת לказבה

משיכת מקופת גמל לא מושלמת לказבה בידי עמית, (למעט משיכת של כספים מרכיב הפיצויים), תיעשה רק באמצעות העברתם לkopft גמל מושלמת לказבה; הוראות פסקת משנה זו לא יחולו על משיכת של כספים מרכיב הפיצויים וכן על משיכת בידי עמית שמתקיים בו כל אלה :

- .1. הוא הגיע לגיל פרישת חובה.
- .2. סך הכספי בחשבונתו בкопת הגמל שממנה נמשכים הכספיים, וב קופות אחרות, אין עולה על סכום הצבירה המזערי (כ- 90,500 ₪ בשנת 2012).
- .3. לא מושלמת לו קזבה מקופת גמל שאינה קרן ותיקה ואין פנסיה תקציבית, ואם מושלמת לו קזבה כאמור סך הקצבאות המשולמות לו ... , עולה על סכום הקצבה המזערי.

תיקון סעיף 87 – ניכוי מס במקור בעת היוזן קצבה חייבת לפי המס השولي במועד ביצוע ההיוון.

השארת כספי פיצויים וכיספי נפטרים כ"חיסכון"

עד ליום 31/12/2011 ניתן היה למשוך הסכומים שנחסמו תוך ניכוי מס בשיעור 15% מכל הרווחים, לגבי מوطב של עמיה ועמית בקופת גמל אישית לפיצויים החזר של היתרה הצבורה שנצברה עד ליום 31 בדצמבר 2011 :

- א- מوطב של עמיה שנפטר והכספים הועברו לחשבוןו של המوطב
- ב- כספי פיצויים שהועברו למרכיב התגמולים בחשבוןו של העמית

לאחר תיקון החוק:

ניתנת אפשרות להשאיר כחיסכון את כל כספי הפיצויים ההוניים לאחר התחשבנות המס, וכן את כספי העמית שנפטר, אשר יועברו לחשבון חדש ותינטו לגבים אופציית משיכת הונית "יבכל עת" עם ניכוי מס בשיעור 25% מהרווחים הריאליים, או קבלת קצבה מוכרת הפטורה ממס החל מגיל 60.

תחולת ותחילת: **בתוך 90 ימים מפרסום החוק או ממועד הזכאות לפי המאוחר** לגבי פיצויים – לפורשים החל מיום 12/1/1 וайлך.

לגבי תגמולים של עמית שנפטר – גם אם נפטר לפני תחילת החוק.

בעלי שליטה החדש לאחר תיקון החוק

חברה רשאית לשלם עבור בעל שליטה את השיעורים הבאים:

- .¹ לרכיב תגמולים כולל אכ"ע – 7.5% * ממשכורתו עד לתקרה של 34,476 ₪ = 2,586 ₪ לחודש.
- .² לרכיב הכספיים 11,950 ₪ בשנה = 996 ₪ לחודש.
- .³ לקרן השתלמות 7.5% * ממשכורת שנתית של 188,544 ₪ = 1,178 ₪ לחודש (מוסך כהוצאה רק 707 ₪).

* בקופת קצבה - בעל השליטה חייב להפקיד לפחות 5% מהמשכורת בתשלום מקביל

** בקרן השתלמות - בעל השליטה חייב לשלם לפחות 5% מהפקדת החברה.

בנוסף יכול בעל השליטה לשלם עצמאית עוד 5% מ- 8,500 ₪ ולקבל זיכוי בשיעור 35%

מודל א

- **לבעל שכר של 34,476 נס ויתר :**

- הפקדה לגמל במסגרת החברה בשיעור 7.5% משכר של עד 34,476 נס בחודש = **2,586 נס** בחודש הכוללים את הפרמיה לביטוח אכ"ע.
- העובד יפיקד במקביל את חלקו בשיעור 5%-7%, בסכום שבין 1,724 נס - **2,413 נס** ויהיה זכאי בגין חלק מהפקדתו בסך של עד 595 נס = 7% מ- 8,500 נס לחודש, לזכויי מס בשיעור 35% מסכום זה.
- הפקדה במסגרת החברה לקופה לצביה עבור פיצויים בסך **996 נס** לחודש, 11,950 נס לשנה.
- העובד יפיקד לקופת גמל כעמית עצמאית **425 נס** בחודש שהם 5% מ- 8,500 נס וזאת לצורך קבלת זכויי מס בשיעור 35%.

סה"כ הפקדות במודל זה – 6,420 נס בחודש

מודל ב

• מתאים לשכר מבוטח עד לסך של 25,500 ₪ :

- הפקדה במסגרת החברה לקופה לקבעה עבור פיצויים בסך 996 ₪ לחודש, 11,950 ₪ לשנה.
- הפקדת מעביד למרכיב התגמולים בקופת הקצבה עד לשיעור המרבי 7.5% מעסיק (כולל אכ"ע) = 1,913 ₪.
- הפקדת חלק עובד לתגמולים 5%-7% על השכר בסך של עד 25,500 ₪ = בין 1,275 ₪ ל- 1,785 ₪ (הזיכוי על חלק בלבד).
- על הכנסה חייבות נוספת של עד 8,500 ₪ לחודש, הפקדה כעמיה עצמאית 16% לkopfat גמל לקבעה בסך 1,360 ₪ לחודש
- החברה תשלם לאכ"ע על הפרש השכר שבין 25,500 ₪ לתקורה בסך 34,476 ₪ פרמיה נוספת בשיעור 3.5% = 314 ₪.

סה"כ הפקדות במודל זה – 6,368 ₪ בחודש

תשלום קצבה חודשית לבעל שליטה:

חברה רשאית לשלם קצבה חודשית לעובד לשעבר שהיה בעל שליטה בה או לקרובו, סכום הקצבה מוגבל ב- 1.5% ממשכורתו הממוצעת כפול שנות עבודתו.

ה"משכורת הממוצעת" – הנה סך כל משכורתו של העובד במהלך כל שנות עבודתו בחברה, כשהוא מחולק בשנות עבודתו בחברה (הממוצע הנילאי אינו כולל מגנון הצמדה וمبוצע על בסיס נומינלי בלבד).

דוגמה :

בעל שליטה שפורש לאחר 30 שנה מהחברה שבה עבד, סה"כ משכורותיו במשך כל ה- 30 שנה מסתכם בסך 5,000,000 ₪.

הчисלוב :

$$\text{המשכורת הממוצעת} - 5,000,000 / 30 = \mathbf{166,666}$$

$$\text{גובה הקצבה} - 1.5\% \text{ לכל שנת עבודה} * 30 \text{ שנה} = 45\%$$

$$\text{הקצבה השנתית המותרת בניכוי} = 166.666 * 45\% = 75,000$$

סך הקצבה - 6,250 ₪ לחודש.

תשלום קצבה חודשית לבעל שליטה:

הבעיות בסעיף:

- אין מנגנון הצמדה למשכורות ששולמו בכל שנות העבודה וחיבורו הננו על בסיס נומינלי, כתוצאה לכך נשחק מאד השכר הממוצע.
- אין מנגנון לעדכון סכום הקצבה מרגע שהחל תשלוםها.
- לא ברור כיצד תנתג רשות המיסים במקרה שבו תבקש החברה להעביר את סיכון תוחלת חייו של הזקאי לקצבה, לצד שלישי (חברת ביטוח), האם הסכום החד פעמי שתשלם החברה לחברת הביטוח אשר כל מטרתו תשלום קצבה לבעל השליטה לכל ימי חייו, יותר לה בניוכו ואם כן באיזה אופן.

וְיַה!

